

סמינר בנושא: תיאוריות ויישומן לתלמידי מחקר

מס' קורס: 290.4049

מועד: סמסטר ב', יום ד', 12:15-13:45

מרצות:

ד"ר אפרת שדמי: eshadmi@univ.haifa.ac.il

ד"ר אנה זיסברג: azisberg@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

אתר הקורס: אתר הוראה מתוקשבת קורס 290.4049

רקע: הידע האנושי מאורגן ומתועד במבנים רחבים אותם אנו מכנים תיאוריות. תיאוריות הן לא רק בסיס הידע שלנו אלא גם הבסיס ממנו נגזר מחקר חדש ופריצת גבולות הידע הקיים – משום כך הן אבני הבניין של המדע והידע האנושי. הקורס יסקור מגוון של תיאוריות רחבות (grand theories) הרלוונטיות למחקר ועשייה בתחומי הבריאות ככלל והסייעוד בפרט. התיאוריות ייצגו מגוון רחב של נקודות מבט: ארגוניות- מערכתיות, קליניות, חברתיות, התמודדות והסתגלות, דינמיקה בינאישית ומשפחתית, ועוד. בקורס יבחנו התלמידים כל תיאוריה בראי ביקורתי לאור המחקר שעוררה והניבה, ויעודדו לחשיבה אודות יישומן של תיאוריות ומודלים במחקר ככלל ובמחקר שאותו הם עתידים לנהל בפרט. התלמידים יתבקשו לקרא חומרים באופן סדיר לקראת כל שיעור, וכחובת סיום יגישו עבודה אישית בה יציגו תיאוריה נבחרת, ויתארו יישומים כמו גם הצעת בחינת התיאוריה בתחום חקר נבחר.

מטרות הקורס:

- הכרות עם תיאוריות מרכזיות בסייעוד ובריאות
- רכישת כלים להבנת מסגרות תיאורתיות ויישומן במחקר
- רכישת כלים לגזירת השערות מתיאוריה ופיתוח מודל אנאליטי
- פיתוח חשיבה ביקורתית על התאמת ויישום תיאוריות

מבנה הקורס:

- הרצאות של המרצות
- דיונים בכיתה/ אתר הקורס

תכנית שיעורים:

תאריך	שם המרצה	נושא השיעור	חומרי קריאה חובה
2.3.16	ד"ר אפרת שדמי, ד"ר אנה זיסברג	מקום התיאוריה במחקר האמפירי ובמקצוע פרקטי	
9.3.16	ד"ר אנה זיסברג	מתיאוריה למחקר ובחזרה	Alley, D.E., Putney, N.M., Rice, M., Bengtson, V.L. (2010).
16.3.16		השיעור לא מתקיים (מפגש מסטרנטים)	
23.3.16	ד"ר אפרת שדמי	תופעה אחת ומספר מודלים (1)	Shojania, K.G. et al. (2004). AHRQ. Chapter 5, Pp. 109-130.
30.3.16	ד"ר אנה זיסברג	Concept Analysis	Alghamdi, M.G. (2016). Nursing workload: a concept analysis. <i>Journal of nursing management</i> . Brennan, C. W., & Daly, B. J. (2009). Patient acuity: A concept analysis. <i>Journal of advanced nursing</i> , 65(5), 1114-1126
6.4.16	ד"ר אנה זיסברג	דוגמה לבניה פיתוח מודל HoPE-FOR: צעד קדימה שניים אחורה...	Zisberg, A. et al. (2015). Hospital Associated Functional decline: the role of hospitalization processes beyond individual risk factors <i>JAGS</i> ; (63), 55-62.
13.4.16	ד"ר שרה שחף	המשגה תיאורטית בסייעוד בהקשר היסטורי.	מתוך הספר: שחף, ש (2014). אחות טובה דייה-הסייעוד בין אידיאל למציאות, ישראל 1960-1995. הוצאת רסלינג, תל אביב. (עמ' 167 – 190)
4.5.16	סיון שפיצר-שוחט	Realistic Evaluation	Fakouri, C.H. (2002). "Lydia E. Hall: Core, Care and Cure Model". In: Alligood, M.R., & Tomey, A.M. (Eds.). Mosby, Inc. Pp. 134-144. Westhorp, G. (2014). Realitative impact evaluation: An introduction. <i>Methods Lab</i> , 1-12.
18.5.16	ד"ר אפרת שדמי	ממודל קונספטואלי לשאלה מחקרית (2)	חומר קריאה יינתן בהמשך
25.5.16	ד"ר אנה זיסברג	Systems Engineering Initiative for Patient Safety (SEIPS) model	Holden, R.J. (2013). <i>Ergonomics</i> ; 56: 1669-1686.
1.6.16	ד"ר סלאם חדיד	תיאוריה של בנדורה בראיה ביקורתית: חוללות עצמית ו/או מוטיבציה והשפעתם על הצלחת הביצוע	https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/BanEncy.html

חומר קריאה יינתן בהמשך	סטודנטיות לדוקטורט בחירה/בנית וביסוס המחקר על המודל	דוקטורנטיות אודליה וחדוה	8.6.2016
	סיכום ויעוץ לקראת הגשת עבודה סופית	ד"ר אפרת שדמי, ד"ר אנה זיסברג	15.6.2016

דרישות הקורס:

1. השתתפות פעילה בשיעורים וקריאת חומר תיאורטי
2. עבודה מסכמת: בתאום עם מרצות הקורס כל סטודנט יבחר אחד מהשלבים הבאים לכתיבת עבודה בנושא המחקר שלו/ה:

עבודה א':

- בחירת 2 תאוריות העשויות להיות רלוונטיות לתחום המחקר
- תיאור התאוריות (כולל טבלה המתארת את המושגים המרכזיים, ההגדרות האופרציונליות ודרכי מדידה) והמחקרים שעסקו בבחינתן
- גזירת שאלות מחקר מתוך התיאוריות
- בחינה ביקורתית של התאמת התאוריות לשאלת המחקר המוצע

עבודה ב':

- מציאת תאוריה נוספת / אלטרנטיבית המסבירה את התופעה הנחקרת
- תיאור התאוריה (כולל טבלה המתארת את המושגים המרכזיים, ההגדרות האופרציונליות ודרכי מדידה) והמחקרים שעסקו בבחינתה
- בחינה ביקורתית של התאוריה והשוואת מידת התאמתה להסבר התופעה הנחקרת אל מול התיאוריה הקיימת עליה מתבסס המחקר

עבודה ג':

- בחירת מושג חדש או אחד משמעותו השתנת לאחרונה או אינה בהירה עד הסוף
- ניתוח ביקורתי של המושג לפי אחד המודלים שיוצגו בשיעור

ביבליוגרפיה:

פריטי קריאת חובה מסומנים ב-*

מקום התיאוריה במחקר האמפירי

*Alley, D.E., Putney, N.M., Rice, M., Bengtson, V.L. (2010). The increasing use of theory in social gerontology: 1990-2004. *The Journal of Gerontology series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 65(5), 583-90. doi: 10.1093/geronb/gbq 053

מתורה שבעל פה לתורה שבכתב : Notes on Nursing

*Pfettscher, S.A. (2002). "Florence Nightingale: Modern Nursing". In: Alligood, M.R., & Tomey, A.M Nursing Theorists and Their Work. Mosby, Inc. Pp. 65-83.

תופעה אחת ומספר מודלים

*Shojania, K.G., McDonald, K.M., Wachter, R.M., Owens, D.K. (2004). Closing the Quality Gap: A Critical Analysis of Quality Improvement Strategies. Agency for Healthcare Research and Quality (US). Chapter 5, **Pp. 109-130**.

Donaedian, A. (2005). Evaluating the Quality of Medical Care. *The Milbank Quarterly*, (83), 691-729.

Shojania, K.G., McDonald, K.M., Wachter, R.M., Owens, D.K. (2004). Closing the Quality Gap: A Critical Analysis of Quality Improvement Strategies. Agency for Healthcare Research and Quality (US).

Wagner, E.H., Austin, B.T., Davis, C., Hindmarsh, M., Schaefer, J., Bonomi, A. (2001). Improving chronic illness care: translating evidence into action. *Health Affairs (Millwood)*, (20), 64-78.

דוגמה לבנייה פיתוח מודל HoPE-FOR : צעד קדימה שניים אחורה...

*Zisberg, A., Shadmi, E., Gur-Yaish, N., Tonkikh, O., & Sinoff, G. (2015). Hospital Associated Functional decline: the role of hospitalization processes beyond individual risk factors. *Journal of American Geriatrics Society*, 63(1), 55-62.

פיתוח שפה תיאורטית- יישומית בסייעוד

*Tomey, A.N. (2002). "Fay Abdellah: Twenty one Nursing Problems". In: Alligood, M.R., & Tomey, A.M. Nursing Theorists and Their Work. Mosby, Inc.Pp.112-133.

Systems Engineering Initiative for Patient Safety (SEIPS) model

*Holden, R.J., Carayon, P., Gurses, A.P., Hoonakker, P., Hundt, A.S., Ozok, A.A., Rivera-Rodriguez, A.J. (2013). SEIPS 2.0: a human factors framework for studying and improving the work of healthcare professionals and patients. *Ergonomics*, 56(11), 1669-1686.

שלושת ה-C בליבת הידע הייחודי בסייעוד-מודל תיאורטי

*Fakouri, C.H. (2002). "Lydia E. Hall: Core, Care and Cure Model". In: Alligood, M.R., & Tomey, A.M. *Nursing Theorists and Their Work*. Mosby, Inc. Pp. 134-144.

תיאוריה של בנדורה בראיה ביקורתית: חוללות עצמית ו/או מוטיבציה והשפעתם על הצלחת הביצוע יפורסם בהמשך

היבטים רב תרבותיים במעבר בין אשפוז לקהילה: אדפטציה של המודל ההתנהגותי

*Drummond, A., Looman, W.S., & Phillips, A. (2011). Coping among parents of children with special health care needs with and without a health care home. *Journal of Pediatric Health Care*, (26), 266-275.

Andersen, R.M. (1995). Revisiting the behavioral model and access to medical care: Does it matter? *Journal of Health and Social Behavior*, (36), 1-10.

רשימת קריאה מומלצת לשיעורים עם דר' שרה שחף:

שחף, ש. (2014). אחות טובה דייה-הסייעוד בין אידיאל למציאות, ישראל 1960-1995. רסלינג. תל אביב.

Alligood, M.R., & Tomey, A.M. (2002) *Nursing Theorists and Their Work*. Mosby, Inc. *** קריאת

החובה על פי העמודים המסומנים בטבלה

Kikuchi, J.F. (2004). "Towards a Philosophic theory of Nursing". *Nursing Philosophy*, 5, Pp. 79–83.

Andrist, L.C., Nicholas P.K & Wolf, K.A. (Editors). (2006). *A History of Nursing Ideas*. Jones and Bartlett Publishers, Massachusetts, USA.